

Augustus 2022 • jaargang 34 • nummer 5

HET HOUT BLAD

www.hethoutblad.nl

SCHOOL IN ÎLE-DE-FRANCE

AMSTERDAMSE HOUTEN FLAT

ORGANISCHE VORMEN IN BERLIJN

BRABANTS VELDHUIS

BEDRIJFSPAND FINESSE

DE CONSTRUCTIE MAAKT HET VERSCHIL

Eigenlijk zit architectenbureau BiermanHenket meer in het restauratie- en renovatiewerk, vaak van bekende en prestigieuze gebouwen. Daar kenden ze parketspecialist Finesse in Den Bosch ook van, als gewaardeerde zakenpartner. Dus toen de directeur van dat bedrijf, Wim Strooper, hen vroeg om zijn nieuwe bedrijfspand te ontwerpen was 'nee' zeggen geen optie. Met een scherp budget werd het een prettig gebouw, waarbij de houten draagconstructie in het oog springt.

*De loopbrug in de showroom van parketbedrijf
Finesse loopt van een open vergaderruimte
naar een besloten vergaderzaal en kantoren.*

De entree van het bedrijf. De kolommen aan de korte gevel hadden lichter gekund dan die aan de lange zijde, maar uit esthetische overwegingen is toch dezelfde maat toegepast.

De letters zijn geschilderd op het hout, de verticale latjes zijn er overheen aangebracht. Simpel en chique.

Uiteraard deed Finesse alle vloer-, trap- en veel wandbetimmering zelf. Een deel van de vloer is heel bewust grijs gelaten om stalen van houten vloeren op te kunnen beoordelen.

Het ritme van de gelamineerde lariks kolommen komt terug in de geprofileerde stalen gevelbekleding.

‘Je wilt niet weten hoe ons vorige bedrijfspand er uit zag’, glimlacht Wim Strooper. Dat willen we eigenlijk wel, maar beeldmateriaal wil hij niet laten zien. Zijn bedrijf, Finesse, verkoopt en legt parketten en houten vloeren bij particulieren en werkt ook veel op projecten aan de bovenzijde van de markt. Zo legt het bedrijf veel vloeren in publieke ruimten en theaters. Zoals vrij recent in cultuurgebouw Amare in Den Haag. Ook bekleeft Finesse wanden en trappen met alle mogelijke houtsoorten. Een bijzondere interesse heeft Strooper in bamboe. ‘Geweldig materiaal, harder dan eiken. In Hotel Jakarta hebben we bamboe vloeren gelegd, waaronder een verende sportvloer van dat materiaal.’ Ook bekleedde het bedrijf onlangs de karakteristieke blob bovenop het dak van Museum van Bommel in Venlo met planken van het Aziatische wondergras. Die blob maakte deel uit van de transformatie van het voormalige postkantoor tot museum naar ontwerp van BiermanHenket. Architect Joep van As, associatiepartner bij dat bureau: ‘We werken veel samen met Wim. Hij heeft ook altijd goede adviezen over houtsoorten of toe te passen methodes. Het was heel bijzonder om voor hem een bedrijfspand te ontwerpen.’

Toonzaal, opslag en werkplaats Dat pand staat er nu, op bedrijventerrein De Rietvelden in Den Bosch. Een relatief oud bedrijventerrein, vroeger het domein van voornamelijk autosloperijen en -garages. Het wordt succesievelijk vernieuwd. Het plot dat Strooper kocht staat aan de rand van het terrein, aan een weg die grenst aan de groenomzoomde vaart met daarachter een woonwijk. Geen zichtlocatie en er waren ook geen bijzondere voorwaarden voor de architectuur. ‘De bereikbaarheid vanaf de snelweg is heel goed en dat is belangrijk voor het soort klanten voor wie wij werken.’ Het programma van eisen was dat er een ruime toonzaal moest komen, kantoren, een flinke opslag en een bescheiden werkplaats voor de zaagbank en wat andere apparatuur. ‘Het meeste zaag- en CNC-werk besteden we uit. Dat gaat om zulke grote hoeveelheden. Maar zo nu en dan wat inkorten en bewerken wil je zelf wel kunnen. Ook om mock-ups en testopstellingen te maken.’

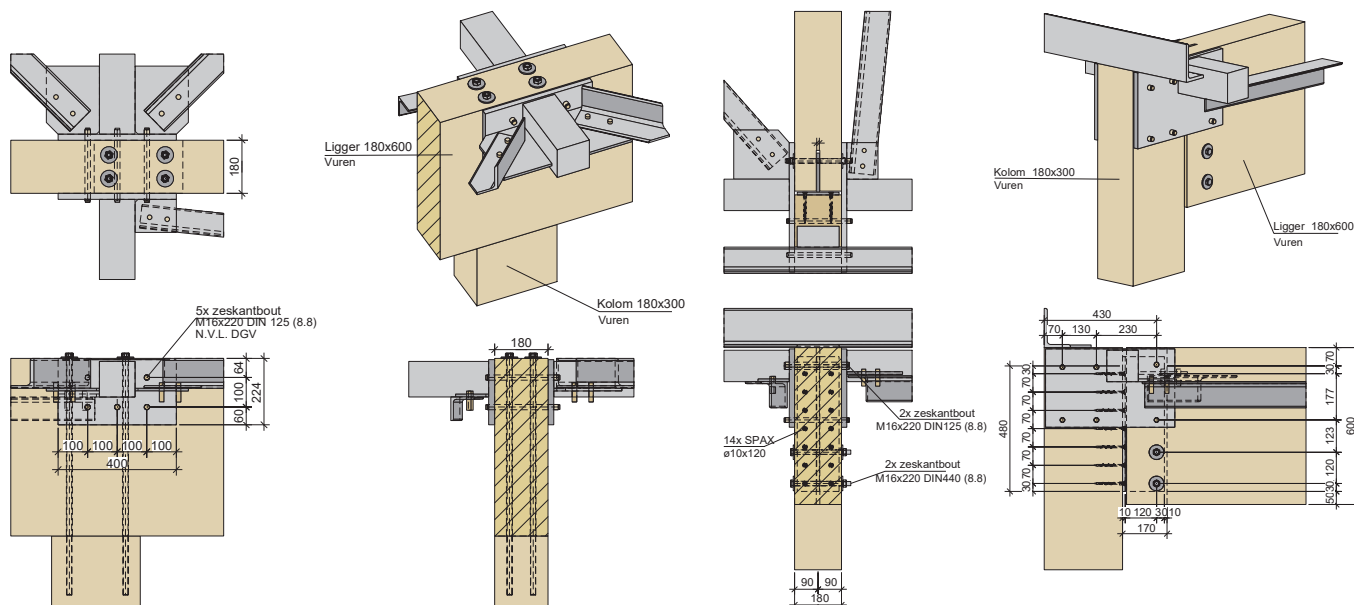
Gelamineerde lariks kolommen Om de relatie met de bedrijfsactiviteiten te leggen en vanwege zijn intrinsieke schoonheid, moest het gebouw van hout worden. Van As: ‘En dat alles voor een budget waarvoor een mkb-ondernemer een bedrijfsgebouw kan realiseren.’ Waarbij er altijd bijkomende kosten zijn. Zo werd de initieel bedachte gasgestookte vloerverwarming door de tijd ingehaald. Het pand diende gasloos te worden uitgevoerd, de investering in een luchtwarmtepomp op het dak kwam bovenop de begroting.

Van As: ‘We besloten de hoofddraagconstructie grotendeels van hout te maken en dat hout heel prominent in de gevel terug te laten komen.’ Aan twee zijden staan de kolommen van gelamineerd lariks nu prominent onder het licht uitkragende dak, waarbij de afmetingen van de kolommen aan de lange zijde maatgevend waren voor de kolommen aan de korte zijde. Van As: ‘We hadden die forse breedte nodig om de daklasten met grote overspanningen goed te kunnen afvoeren. Op het dak staan naast de luchtwarmtepomp ook een flink aantal zonnepanelen. Om het beeld esthetisch te laten kloppen zijn de kolommen aan de korte kant net zo breed gehouden.’

Voor lariks is gekozen omdat de kolommen buiten staan, dat hout weerstaat weersinvloeden veel beter dan vuren hout. Die materiaalkeuze dicteerde ook het materiaal van de liggers, die redelijk goed beschermd vlak onder het dak in slisverbindingen aan de kolommen hangen. De gelamineerde lariks liggers lopen door de gevel naar binnen, waar ze prominente elementen zijn in het plafond van de showroom. Van As: ‘Je wil het een geheel laten vormen, dan moet het ook echt hetzelfde materiaal zijn. Hier kiezen voor vuren en dat dan bijvoorbeeld beitsen, moet je niet willen.’ Verderop in het pand is die keuze wel gemaakt: de spanten lopen na de showroom via een muur en dragende kolommen door als dragers van het dak, ook van het magazijn. Ongeveer een halve meter na de knoop op die kolommen is het gelamineerde lariks gevingerlast met gelamineerd vuren hout. ‘Hier was lariks niet esthetisch noodzakelijk en het prijsverschil tussen lariks en vuren is flink.’

DE KEUZE VOOR LARIKS KOLOMMEN DICTEERDE
OOK HET MATERIAAL VAN DE LIGGERS, DIE DOOR
DE GEVEL NAAR BINNENLOPEN. IN HET MAGAZIJN
IS HET LARIKS GEVINGERLAST MET VURENHOUT.

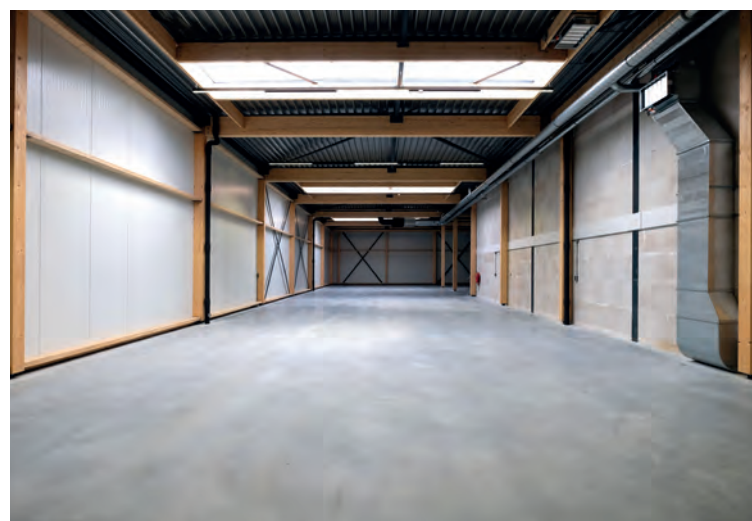
Stalen knopen Ook vanuit kostenoverwegingen is er in de constructie bewust ook staal toegepast. De stalen windvangen en kruisverstevigingen zijn gemaakt door constructiebedrijf Van de Camp in het Brabantse Megen. Die maakte ook alle stalen schoenen voor de fundering op maat en alle stalen knopen in de vele hout-hout en hout-staal verbindingen. Het hout voor de constructie werd geleverd en gemonteerd door De Groot Vroomshoop. Van As: ‘Voor Van de Camp was het de eerste keer dat ze voor de houtbouw produceerden. Maar het ging heel goed en precies. Ik begrijp dat deze samenwerking tussen De Groot en Van de Camp al tot meer projecten heeft geleid.’ Strooper: ‘De constructie ging echt razendsnel omhoog.’

Twee van de vele details die de Groot Vroomshoop en Constructiebedrijf Van de Camp in samenspraak hebben gemaakt. Door de samenwerking binnen het team van aannemer, houtleverancier, staalleverancier en architect in BIM zijn alle sparingen en boorgaten vooraf afgestemd en geprefabriceerd. Daardoor was een snelle en foutloze montage van het gehele skelet mogelijk in slechts twee dagen.

Dankzij de houten hoofdconstructie hoefde er verder weinig aan verfraaiing van het interieur gedaan te worden. De glazen gevel zorgt voor veel natuurlijk licht in de showroom.

Het magazijn. Net achter de luchtleiding rechts zijn de vingerlassen waar het vuurhout overgaat in het duurdere lariks. Daklichten zorgen hier voor daglicht.

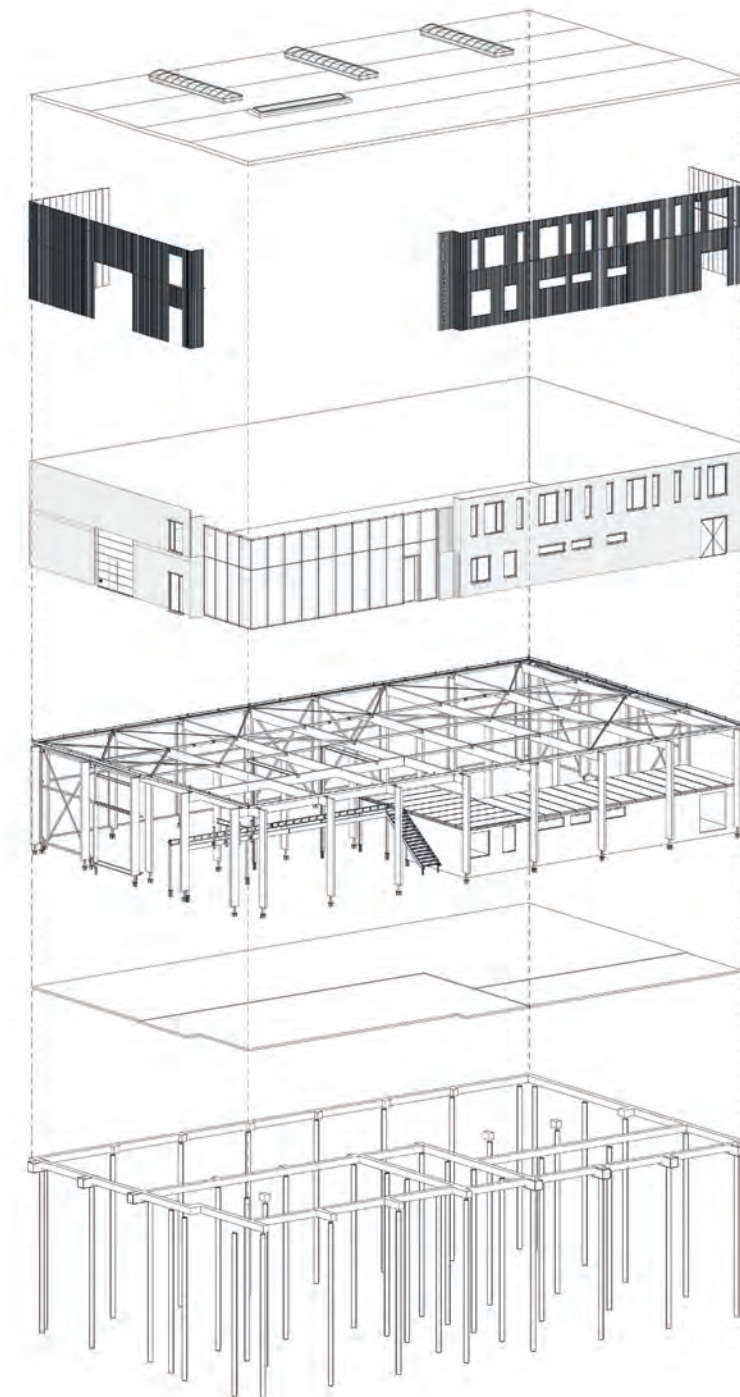
In deze brandveilige gevel konden geen houten kolommen worden toegepast. Het hout is er aan de buitenkant op gemonteerd uit esthetische overwegingen.

In een dag of dertien was de ruwbouw al gereed.' De muren, ook een dragende muur in het gebouw, zijn van kalkzandsteen. Strooper: 'In de tijd dat we dit ontwierpen was CLT voor ons nog zo goed als onbekend. Anders had ik het zeker overwogen want het is bijzonder materiaal.'

Gevelbekleding Een echt opvallend element zijn de zwarte gevels, die op het eerste gezicht uit een gesloten houten gevelbekleding lijken te bestaan, maar in werkelijkheid van bijzondere geprofileerde staalplaten gemaakt zijn. Met het ritme in dat plaatmateriaal heeft de architect gespeeld: vanaf de verste zijde wordt het patroon in de richting van de centrale entree steeds spelser. Van As: 'Met de beschikbare middelen hebben we een beeldrijkschap weten te maken dat er echt anders uitziet. Wim heeft daar ook in willen investeren.' Dat blijkt misschien nog wel het meest aan de gesloten zijkant van het pand, dat rechtstreeks aan het buurperceel grenst en waar duidelijke brandwerendheidseisen speelden. Het was gecompliceerd om de houten draagconstructie hier door de muur te laten springen, dus is gekozen voor een afwerking van vlak plaatmateriaal. Toch is hier, puur voor de esthetiek, in hetzelfde ritme als aan de andere kant, een aantal gelamineerde balken op de gevel geschroefd. Het lijken draagkolommen maar dat zijn ze niet.

Interieur als staalkaart Dat de vloeren, wanden, de stalen loopbrug binnen allemaal door Finesse zelf bekleed zijn zal geen verwondering wekken. De vaklieden laten er zien waar ze toe in staat zijn. Een eiken wand van negen meter hoog, niet veel parketleggers doen zulke dingen. En op de vloeren liggen allerlei voorbeelden. Toch is ook een deel van de vloer een grijze gietvloer. Strooper: 'Dat is heel bewust gedaan. Mensen komen hier om een vloer uit te kiezen en daar hebben we allerlei voorbeeldpanelen voor. Leg je die op een houten vloer dan kun je nog geen goed oordeel vellen. Vandaar die neutrale grijze kleur. Ik ben ook heel tevreden over de grote glasgevel, daardoor hebben we veel natuurlijk licht (in de achterliggende ruimtes zorgen daklichten voor lichttoetreding). De mensen gaan nu soms op de loopbrug staan om naar de toonpanelen op de vloer beneden te kijken.' De loopbrug bereik je via een brede, met eikenhout beklede trap die ook naar de kantoorruimten leidt. Aan het eind van de loopbrug is een bespreektafel. Zo is er hiërarchie in de toonzaal aangebracht: de bezoeker kan heel vrij binnenlopen op de begane grond, aan statafels overleggen met de verkopers of tussen de panelen struinen. Worden de besprekingen serieuzer, dan dient daarvoor het open bespreekgedeelte op de verdieping. Strooper: 'Het is helemaal geworden wat ik me ervan voorgesteld heb. Op maat gemaakt voor mijn bedrijf. En tegelijkertijd is het ook gewoon een mooi en plezierig bedrijfspand dat ik, als de tijd daar is, ook weer goed zal kunnen verkopen.'

chie in de toonzaal aangebracht: de bezoeker kan heel vrij binnenlopen op de begane grond, aan statafels overleggen met de verkopers of tussen de panelen struinen. Worden de besprekingen serieuzer, dan dient daarvoor het open bespreekgedeelte op de verdieping. Strooper: 'Het is helemaal geworden wat ik me ervan voorgesteld heb. Op maat gemaakt voor mijn bedrijf. En tegelijkertijd is het ook gewoon een mooi en plezierig bedrijfspand dat ik, als de tijd daar is, ook weer goed zal kunnen verkopen.'

JAN MAURITS SCHOUTEN

Op het YouTubekanaal van Het Houtblad staat een video over Finesse:

Locatie: Hedikhuizerweg 5, Den Bosch. **Opdrachtgever:** Finesse Parketvloeren. **Architect:** BiermanHenket, Esch. **Constructeur:** Goudstikker de Vries, Den Bosch. **Houtleverancier en monteur:** De Groot Vroomshoop, Vroomshoop. **Staalconstructies:** Constructiebedrijf Van de Camp, Megen. **Bouwbedrijf:** Aannemersbedrijf M.P. Drijvers, Den Bosch. **Oplevering:** 2020.

